

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA TOȘCUȚĂ ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 36900/03)

Hotărâre

Strasbourg

25 noiembrie 2008

Definitivă

25/02/2009

Această hotărâre poate suferi modificări de formă.

În cauza Toșcuță și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabeth Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 4 noiembrie 2008,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 36900/02 îndreptată împotriva României prin care 7 resortisanți ai acestui stat, Adrian Toșcuță, Paul Ion Șerban Toșcuță, Dănuț Negulescu, Gheorghe Negulescu și George Negulescu, precum și Maria Negulescu și Sevastița Negulescu („reclamanții”), au sesizat Curtea la 5 septembrie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamanții sunt reprezentați de Constantin Muller și Eduard Gabriel Făgărășeanu, avocați în București. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 23 martie 2007, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamanții s-au născut în 1943, 1945, 1956, 1933, 1959, 1922 și, respectiv, 1945 și au domiciliul în București.

A. Originea cauzei

5. Prin decizia administrativă din 18 mai 1992, Comisia locală de aplicare a Legii fondului funciar nr. 18/1991 din București („comisia locală”) a aprobat cererea parohiei ortodoxe din cartierul Militari din București („parohia”) pentru reconstituirea dreptului său de proprietate asupra unui teren de 9 081 m² situat în cartierul menționat în bulevardul Uverturii. La 23 iulie 1992, parohia a fost pusă în posesia terenului.

6. Prin decizia din 12 august 1993, Comisia municipiului București de aplicare a Legii nr. 18/1991 („comisia municipiului”) a anulat decizia comisiei locale din 18 mai 1992 pe motiv că parohia nu demonstrase dreptul său de proprietate asupra terenului în litigiu și că Legea nr. 18/1991 nu îi era aplicabilă acesteia.

7. La o dată neprecizată, în baza dispozițiilor Legii nr. 18/1991, reclamanții au depus la comisia locală cereri pentru reconstituirea dreptului lor de proprietate asupra terenurilor.

8. La 11 martie 1993, comisia locală i-a pus pe P.N. și reclamanții Gheorghe Negulescu și Maria Negulescu în posesia a două terenuri în suprafață totală de 34 400 m², din care 31 900 m² erau situați în extravilan, iar 2 500 m² în intravilan. Cei 2 500 m² făceau parte din terenul de 9 081 m² atribuit anterior parohiei. La 24 august 1993, comisia municipiului le-a acordat un titlu administrativ de proprietate pentru o suprafață totală de 34 400 m².

9. La 26 ianuarie 1994, comisia locală l-a pus pe T.V. în posesia mai multor terenuri în suprafață totală de 14 202 m², din care 5 071 m² în extravilan și 9 131 m² în intravilan. Un teren de 6 581 m² inclus în suprafața de 9 131 m² făcea parte din terenul de 9 081 m² atribuit în 1992 parohiei. La 29 mai 1995, comisia municipiului i-a acordat lui T.V. un titlu administrativ de proprietate pentru o suprafață totală de 14 202 m². Reclamanții Adrian Toșcuță și Paul Ion Șerban Toșcuță sunt moștenitorii lui T.V.

B. Acțiunea parohiei împotriva comisiei municipiului în anularea deciziei din 12 august 1993

10. La 24 noiembrie 1994, parohia a sesizat Judecătoria București cu o acțiune împotriva comisiei municipiului în anularea deciziei din 12 august 1993. Aceasta afirma că terenul în litigiu îi aparținuse în temeiul unui contract de donație din 1888, că acesta servise în primul rând ca cimitir înainte de a fi înscris în mod abuziv în patrimoniul cooperativei agricole de producție în timpul regimului comunist. Reclamanții nu au fost informați asupra existenței acțiunii menționate.

11. Prin hotărârea din 2 martie 1995, judecătoria a respins acțiunea. Aceasta a reținut, în primul rând, faptul că cererea fusese introdusă tardiv și, în orice caz, aceasta era nefondată în măsura în care parohia nu demonstrase dreptul său de proprietate asupra terenului. Judecătoria a constatat, de asemenea, că parohia întreprinsese demersuri pe lângă autorități începând din 1990 în vederea obținerii unui teren destinat înființării unui cimitir și că obținuse unele autorizații care se refereau la închirierea terenului și nu atribuirea acestuia în proprietate. Instanța a respins argumentul parohiei, conform căruia aceasta dobândise terenul în litigiu în 1888 printr-o donație făcută de o persoană particulară.

12. Parohia a formulat recurs împotriva acestei hotărâri.

13. Prin hotărârea definitivă din 15 decembrie 1995, Tribunalul București a admis recursul, a admis acțiunea și a recunoscut dreptul de proprietate al parohiei asupra terenului în baza unui contract de donație din 1888. Acesta a reținut totodată că, în temeiul autorizațiilor emise de autorități, parohia delimitase terenul și că 17 persoane fuseseră deja îngropate acolo. Prin încheierea

din 4 aprilie 1996, tribunalul a admis cererea parohiei pentru stabilirea amplasamentului terenului de 9 081 m² în a cărei posesie fusese pusă la 23 iulie 1992.

C. Acțiunea parohiei împotriva reclamanților în anularea titlurilor de proprietate din 11 martie 1993 și 29 mai 1995

14. La 27 mai 1996, parohia a sesizat Tribunalul București cu o acțiune împotriva comisiei municipiului, împotriva lui P.N. și a reclamanților Adrian Toșcuță, Paul Ion Șerban Toșcuță, Maria Negulescu și Gheorghe Negulescu, solicitând anularea parțială a titlurilor de proprietate din 11 martie 1993 și 29 mai 1995 în cotele referitoare la terenurile în suprafață de 2 500 m² și, respectiv, 6 581 m² menționate anterior. Aceasta se baza pe hotărârea din 15 decembrie 1995, citată anterior, care recunoștea dreptul său de proprietate asupra terenului de 9 081 m² și solicita să i se emită un titlu de proprietate asupra terenului respectiv.

15. Prin hotărârea din 17 aprilie 2001, judecătoria a respins acțiunea pe motiv că hotărârea din 15 decembrie 1995 fusese pronunțată într-o acțiune în constatare, că avea un efect declarativ și că un titlu de proprietate anterior ar trebui să existe în speță. Parohia nu a făcut dovada unui titlu de proprietate anterior hotărârii din 15 decembrie 1995. În plus, instanța a reținut imposibilitatea comisiei municipiului de a mai emite titluri de proprietate asupra terenului în litigiu, în măsura în care reclamanților li se emisese anterior titluri de proprietate asupra aceluiași teren și titlurile respective produsese efecte juridice.

16. Parohia a formulat apel în fața Tribunalului București, argumentând că hotărârea din 15 decembrie 1995 dobândise autoritate de lucru judecat.

17. În urma decesului lui P.N., reclamanții George Negulescu, Dănuț Negulescu și Sevastița Negulescu au continuat procedura în calitate de moștenitori.

18. La 1 noiembrie 2001, șase persoane terțe au solicitat să intervină în cauză în susținerea parohiei. Acestea afirmău că au luat în concesiune, în vederea înmormântării, părți din terenurile în litigiu. Tribunalul a admis cererea acestora.

19. Reclamanții au solicitat instanței permisiunea de a depune la dosar înscrisuri noi. Aceștia au solicitat totodată audierea a doi martori, precum și o cercetare la fața locului.

20. La 21 februarie 2002, 33 de persoane terțe au solicitat să intervină în cauză în susținerea reclamanților. Cererea acestora se baza pe faptul că, locuind în apropierea terenului în litigiu, se opuneau înființării pe terenul respectiv a unui cimitir care constituia, în opinia lor, o sursă potențială de contaminare. Instanța a respins cererea de intervenție, reținând că persoanele respective nu făcuseră dovada unui interes actual în raport cu acțiunea introduse în speță.

21. Tot la 21 februarie 2002, instanța a admis cererea reclamanților pentru depunerea unor înscrisuri noi la dosar și a decis că se va pronunța asupra cererii de audiere a martorilor și de cercetare la fața locului după examinarea înscrisurilor. La 21 martie 2002, reclamanții au depus la dosar înscrisurile precizând că nu mai aveau alte documente de prezentat.

22. Prin hotărârea din 11 aprilie 2002, tribunalul a admis apelul parohiei și a anulat parțial titlurile de proprietate ale reclamanților, respectiv în privința terenurilor de 2 500 m² și 6 581 m². Instanța a ordonat comisiei să emită pe numele parohiei un titlu de proprietate asupra terenului pe care îl indicase în hotărârea din 15 decembrie 1995. Părțile relevante din hotărâre sunt formulate astfel:

„În speță, judecătoria s-a conformat autorității de lucru judecat de care beneficiază hotărârea (din 15 decembrie 1995). Având în vedere această hotărâre, este evident că, deși Comisia municipiului București de aplicare a Legii nr. 18/1991 era de bună-credință (fiind parte la procesul intentat la 24 noiembrie 1994), aceasta nu ar fi putut emite respectivele titluri de proprietate asupra terenurilor în litigiu contrar dispozițiilor art. 57 din Legea nr. 18/1991 și art. 35 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 131/1991 (astfel cum a fost republicată în 1993).

Independent de calitatea acestei hotărâri, care include soluția pronunțată în cadrul plângerii formulate de parohie împotriva deciziei [...] comisiei municipiului [...] este evident că parohia este beneficiarul reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenului în litigiu. Fiind supusă hotărârii în cauză, comisia municipiului a emis cele două titluri de proprietate incluzând cele două parcele din terenul în litigiu contrar legii, ceea ce atrage după sine sancțiunea anulării parțiale a respectivelor titluri, ținând seama de faptul că dreptul parohiei [...] a fost grav încălcat.

Este adevărat că decizia civilă în discuție nu este opozabilă celorlalți părți, însă acest aspect nu este relevant în speță în măsura în care era obligația comisiei să țină seama de existența dreptului în litigiu și era de competența acesteia să emită sau nu titlul de proprietate.”

23. Reclamanții au formulat recurs, susținând că instanța de apel nu se pronunțase asupra cererii pentru interogarea celor doi martori și efectuarea unei cercetări la fața locului, mijloace de probă pe care le considera esențiale pentru soluționarea cauzei. Aceștia susțineau, de asemenea, că tribunalul pronunțase o hotărâre contrară legii, în măsura în care acesta anulasese titlurile lor de proprietate în baza unei hotărâri judecătorești pronunțate într-o procedură în care ei nu fuseseră părți. Mai mult, aceștia considerau că parohia nu făcuse dovada unui drept de proprietate anterior hotărârii din 15 decembrie și că dispozițiile Legii nr. 18/1991 nu erau aplicabile. Potrivit reclamanților, tribunalul încălcase dispozițiile art. 1 alin. (8) și art. 21 din Legea nr. 18/1991, astfel cum erau formulate la vremea faptelor.

24. Prin hotărârea definitivă din 7 martie 2003, Curtea de Apel București a respins recursul, reținând că hotărârea pronunțată în apel era fondată. Curtea a hotărât totodată că probele la care reclamanții făceau referire nu mai erau utile pentru soluționarea cauzei.

25. Prin scrisorile din 19 noiembrie 2004 și din 6 noiembrie 2006, reclamanții au comunicat grefei că nu li se acordase un teren în compensație și nici o despăgubire în urma anulării titlurilor lor de proprietate.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

26. Dispozițiile relevante în speță ale Legii fondului funciar nr. 18/1991, astfel cum a fost publicată în *Monitorul Oficial* din 20 februarie 1991, sunt formulate astfel:

Art. 11

„(4) Comisia județeană este competentă [...] să valideze sau să invalideze măsurile stabilite de comisiile subordonate.

(5) Împotriva hotărârii comisiei județene, cel nemulțumit poate face plângere la judecătoria [...], în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoștință de soluția data de comisia județeană.

(6) Plângerea suspendă executarea. [...]

(8) Controlul judecătoresc se limitează exclusiv la aplicarea corectă a dispozițiilor imperative din prezenta lege cu privire la dreptul de a obține titlul de proprietate, la întinderea suprafeței de teren ce se cuvine și, dacă este cazul, la exactitatea reducerii acestei suprafețe, potrivit legii.”

Art. 21

„Din terenurile agricole, comisiile vor atribui în proprietate, la cererea comisiilor parohiale [...] din mediul rural [...] în măsura în care toate aceste așezăminte au posedat în trecut terenuri agricole preluate de cooperativele agricole de producție, iar în prezent nu au asemenea terenuri [...].”

27. Conform art. 57 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată la 5 ianuarie 1998, plângerile împotriva hotărârilor comisiei județene suspendă executarea.

28. Conform art. 35 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 131/1991 privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, republicată la 19 ianuarie 1993, titlul de proprietate se va completa și elibera după pronunțarea hotărârii judecătorești.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

29. Reclamanții invocă o atingere adusă dreptului lor la proprietate ca urmare a anulării, fără nicio despăgubire, a titlurilor lor de proprietate asupra terenurilor de 2 500 m² și 6 581 m², fapte care în opinia lor sunt imputabile autorităților locale. Aceștia invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, redactat astfel:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenizilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

30. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De altfel, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Este necesar așadar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

31. Guvernul admite că reclamanții obținuseră recunoașterea calității lor de proprietari prin decizii administrative și că au fost obligați să lase terenul în litigiu în proprietatea parohiei în urma aditerii acțiunii în anulare a titlurilor lor de proprietate. Totuși, acesta consideră că ingerința ce le-a fost cauzată era prevăzută de lege, că urmărea un scop legitim, respectiv aplicarea corectă a legii, și că respecta echilibrul just între interesele respective: pe de o parte, interesul parohiei de a i se reconstitui dreptul de proprietate asupra vechiului amplasament, iar pe de altă parte, interesele reclamanților de a beneficia de terenurile lor în temeiul titlurilor de proprietate care le fuseseră emise. Guvernul subliniază și faptul că anularea titlurilor de proprietate a fost parțială și că reclamanții erau în continuare proprietarii terenurilor rămase.

32. Reclamanții consideră că Guvernul nu a justificat deloc faptul că parohiei i-au fost extinse terenurile cu o suprafață totală de 9 081 m², și asta în detrimentul drepturilor lor și în absența unei despăgubiri.

33. Curtea observă că reclamanții dețineau două titluri de proprietate emise în 1993 și, respectiv, 1995, titluri care au fost anulate cu privire la terenurile de 2 500 m² și 6 581 m² în urma unei proceduri judiciare soluționate prin hotărârea definitivă din 7 martie 2003 a Curții de Apel București. În măsura în care capătul de cerere al reclamanților întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 nu privește decât cele două terenuri, Curtea nu consideră pertinent în speță argumentul Guvernului conform căruia anularea titlurilor era parțială. Anularea a avut ca efect privarea persoanelor în cauză de bunurile lor, respectiv cele două terenuri menționate anterior, în sensul celei de a doua teze din primul paragraf al art. 1 din protocolul adițional.

34. Curtea reamintește că o privare de proprietate care intră sub incidența acestui articol poate fi justificată doar dacă se demonstrează, în special, că aceasta a intervenit pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege. În plus, orice ingerință în folosința proprietății trebuie să răspundă criteriul proporționalității. Un echilibru just trebuie să fie păstrat între cerințele interesului general al comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale individului. Interesul de a asigura un astfel de echilibru este inerent întregii convenții. Curtea amintește, de asemenea, că echilibrul care trebuie păstrat va fi distrus dacă individul vizat suportă o sarcină specială și exorbitantă [*Brumărescu împotriva României* (GC), nr. 28342/95, pct. 78 și 79, CEDO 1999-VII].

35. În speță, aceasta observă că titlurile de proprietate ale reclamanților au fost anulate pe motiv că, la emiterea acestora, comisia municipiului nu ținuse seama de hotărârea din 15 decembrie 1995 a Tribunalului București, care recunoscuse parohiei dreptul de proprietate asupra terenurilor în litigiu (*supra*, pct. 22). Hotărârea respectivă era ulterioară datelor titlurilor de proprietate ale reclamanților (*supra*, pct. 8, 9 și 13). Prin urmare, Curtea se îndoiește de relevanța motivelor formulate de instanțele naționale.

36. Mai mult, hotărârea din 15 decembrie 1995 a fost pronunțată într-o procedură în care reclamanții nu fuseseră părți. De altfel, tribunalul a reținut, în hotărârea din 11 aprilie 2002, că decizia în cauză nu era opozabilă celorlalți părți, inclusiv reclamanții.

37. În măsura în care instanțele intenționau să impute comisiei municipiului faptul că nu a ținut seama de existența unei plângeri împotriva unei decizii administrative, Curtea consideră că era obligația comisiei să verifice dacă cerințele impuse de lege, inclusiv cele cu caracter procedural, erau îndeplinite înainte de a emite titlurile în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Drăculeț împotriva României*, nr. 20294/02, pct. 40, 6 decembrie 2007).

38. Prin urmare, Curtea consideră că anularea titlurilor de proprietate ale reclamanților a fost justificată exclusiv prin fapte imputabile autorităților și fără ca reclamanților să li se acorde vreo despăgubire sau să li se propună un teren echivalent.

39. Prin urmare, chiar dacă s-ar putea demonstra că privarea de proprietate a servit unei cauze de interes public, Curtea consideră că echilibrul just nu a fost păstrat și că reclamanții au suferit un prejudiciu special și exorbitant prin faptul că au fost privați nu numai de dreptul de folosință asupra celor două terenuri, ci și de orice despăgubire sau măsură reparatorie în această privință.

40. În consecință, Curtea consideră că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

41. Reclamanții reproșează caracterul inechitabil al procedurii în anularea deciziei comisiei municipiului din 12 august 1993 pe motiv că nu li s-a solicitat intervenția. Tot în cadrul aceluiași temei, aceștia reclamă caracterul inechitabil al procedurii care a condus la anularea parțială a titlurilor lor de proprietate ca urmare a interpretării de către instanțele naționale a dispozițiilor legale și respingerea cererii lor pentru interogarea a doi martori și efectuarea unei cercetări la fața locului. Aceștia invocă art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui părți relevante în speță sunt redactate astfel:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil [...], de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...].”

42. Curtea consideră că aceste capete de cerere au legătură directă cu capătul de cerere examinat din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1. Ținând seama de concluziile sale (*supra*, pct. 39 și 40), Curtea consideră că nu este necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și fondul acestor capete de cerere.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

43. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

44. Reclamanții solicită 7 718 000 euro (EUR) pentru prejudiciul material care decurge din privarea de terenuri în suprafață de 9 081 m², din care 5 593 850 EUR pentru reclamanții Adrian Toșcuță și Paul Ion Șerban Toșcuță, și 2 125 000 EUR pentru ceilalți reclamanți. Aceștia precizează că prețurile pe metru pătrat în cazul terenurilor situate în cartierul Militari din București variază între 700 EUR și 1 300 EUR și consideră că este necesar să li se plătească 850 EUR pe metru pătrat de teren. Aceștia adaugă la dosar opinia unui expert, conform căreia valoarea terenului de 2 500 m² este de 2 000 000 EUR (800 EUR/m²), iar cea a terenului de 6 581 m² este de 5 600 000 EUR (850 EUR/m²).

45. Guvernul afirmă că valoarea celor două terenuri este de 6 199 296 EUR (682,67 EUR/m²) și prezintă o expertiză în acest sens.

46. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că nu se pune problema aplicării art. 41, astfel încât este necesar să fie amânată ținând seama, de asemenea, de eventualitatea unui acord între statul pârât și persoanele interesate (art. 75 § 1 și 4 din Regulamentul Curții).

B. Cheltuieli de judecată

47. Reclamanții solicită 4 000 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată. Aceștia prezintă în acest sens documente justificative care atestă plata în septembrie 2007 a sumelor de 993 lei românești noi (RON), 6 620 RON și 5 710 RON cu titlu de onorarii de avocat.

48. Guvernul precizează că reclamanții nu au prezentat contractele de asistență juridică în temeiul cărora sumele în cauză ar fi fost plătite cu titlu de onorarii de avocat. Acesta consideră că nu există raport de cauzalitate între plățile respective și cerere. Prin urmare, acesta solicită Curții să respingă cererea formulată pentru cheltuielile de judecată.

49. Potrivit replicii reclamanților, contractele de asistență juridică sunt confidențiale.

50. Curtea reamintește că un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale decât în măsura în care se demonstrează realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor. Aceasta admite că persoanele interesate au efectuat cheltuieli pentru remedierea încălcării constatate de aceasta. În speță, ținând cont de documentele justificative prezentate de reclamanți și având în vedere criteriile menționate anterior, Curtea consideră rezonabilă suma de 4 000 euro pentru toate cheltuielile reunite și o acordă reclamanților în solidar.

C. Dobânzi moratorii

51. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1;

2. Hotărăște că nu este necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și fondul capetelor de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 din Convenție;

3. Hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1;

4. Hotărăște că nu se pune problema aplicării art. 41 din Convenție; în consecință:

a) amână pronunțarea în ceea ce privește prejudiciul material;

b) solicită Guvernului și reclamanților să îi adreseze în scris, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, observațiile lor cu privire la această problemă și să o informeze în special despre orice acord la care vor ajunge;

c) nu se pronunță asupra procedurii ulterioare și delegă președintelui camerei sarcina de a o stabili la nevoie;

5. Hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească solidar reclamanților, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 4 000 EUR (patru mii euro) pentru toate cheltuielile, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că sumele în cauză vor fi convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;

c) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, aceste sume vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană în perioada respectivă, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 25 noiembrie 2008, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte